

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. An malæ cogitationes eorum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

QVÆSTIO II.

An sacerdos remittere peccata possit?

§. 1. **P**iscator, [Quum remittere peccata sit proprium opus Dei: sacrilegium igitur committit Papa, quod hanc potestatem sibi arrogat. Quod autem Christus ministris verbi dedit potestatem remittere peccata, Joh. 20. v. 23. id intelligendum est de annunciatione remissionis peccatorum ex mandato Dei: qui mandauit, ut ministri verbi omnibus ac solis respicientibus, & in Christum credentibus remissionem peccatorum certo annuntarent ipsius nomine.] Respondet cogitare Piscatorem mala in corde suo, ut cogitant Iudæi. Nam Papa eo modo sibi potestatem datam intelligit, qua Christus dixit: Quorum remiseritis &c. Ioan. 20. v. 23. Quod ait ille mandatum, ut remissionem peccatorum annuntiarent, glossa est Caluiniana, non Christi mandatum.

In sacerdote non agnoscere ministerium, in Deo autem suam auctoritatem supremam, ipse quoque calumniosus sacerdotum non ignorat. Non igitur diuinum honorem amittit, qui munus acceptum, non autem aliquid diuinum exequitur. Verum hac de re sermo erit cum Ioannes exponetur. Id solum moneo, non mirum esse, si Piscator munus annunciantis remissionis tantummodo nobis reliquum faciat, cum Christoid solum tribuat, ut in præcedentibus ostensum est. Non ignoramus quod Chrys. ait hom. de ieiunio. *ὁὐκ ἂν ποτὶς (ἱερεὺς) παρέχει τὴν ἀφεσιν τῶν ἀμαρτιῶν, ἀλλ' ὁ μόνος ἀρχιερεὺς Χριστός.* Non ipse sacerdos tibi præbet remissionem peccatorum, sed magnus Pontifex Christus. Non negat sacerdotem remittere, sed discrimen inter eum qui minister est, & Deum qui Dominus est. Non tamen annuncians tantum, sed instrumentaliter agendo remittit. Optime Nyssenus in oratione de reprehensione. *ὁ Χριστὸς διὰ τῶν ἐκείνων τοῖς ὑποκόποις τὴν κλῆδα τῶν ἐπιτογῶν παρέχει. γινώσκῃ οὖν ἡμεῖς, λέγουσαι, καὶ δεδῶκε τοῖς ἀρχιερεῖς δεσμοὺς καὶ τὰς ἐξουσίας. θανόντων γινώσκῃ καὶ ἐκκλησίαν οὐκ ἔχουσαν ἁμαρτίαν.* Dominus Christus per Petrum dedit Episcopis elatent, supercelestium preciorum. Cognosce te absolutum, si absolutus (subaudi ab Episcopo) Et ligatum, si vinculis inuisibilibus impediaris. Moriens cognosce, tibi clausa esse, quæ sunt reposita. Non igitur clausi, vincula, ligatio, solutio, ad solam annunciationem restringenda sunt.

VERSUS 4.

Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit, ut quid cogitatis mala in cordibus vestris.

QVÆSTIO I.

An mala cogitationes eorum?

§. 1. **E**rtare eos docui, qui superiori versu illa verba, *ἀπὸν ἐν εὐνοίᾳ*, interpretati sunt, quasi inter se collocuti essent, nondum enim in verba proruperat malitiosa suspicio, id adeo nunc clarius intelligitur, cum Dominus non verba sed tacitas cogitationes accusat. Videbat enim reconditis animo & latentes criminationes, quas vocat *ἐνδομήτριαι*, eo quod in animo lateant: & ait *ἡ γὰρ τὴν ἐνδομήτριν οὐκ ἔχουσιν οὐδὲν ἔκρυπτον*. Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris: Non desunt etiam Pharisæi sui defensores, cum enim Deum esse Christum ignorarent, & tamen peccata remittere viderent, quod solius Dei est: Isaia 43. 25. Ego sum, ego sum ipse qui deleo iniquitates tuas: non mi-

Adami Conzen. in Euang. Tom. I.

rum est, si cogitationes illæ inciderent de blasphemia. Sed nihil eorum, quæ de eorum defensione dicuntur audiendum est: Inspector cordium, cogitationum cognitor, immutabilis iustitiæ edicto eos damnauit.

§. 2. Quid quisque eorum cogitaret, nouit ille, qui iudicauit. Tria tamen præcipue in hoc eorum iudicio culpanda se offerunt. Primum est *περονία* siue velox in malum celeritas, ut remere iudicent, non quæuis de plebe hominem, sed eum, in quo nullum peccatum notare poterant, quem sanctissimæ doctrinæ ergo omnes venerabantur, qui tot miraculis illustris, diuino testimonio dogmatum veritatem obsignarat. Cognoscere ergo, & interrogare oportuit, qua auctoritate id faceret, non damnare inauditum. Alterum est, quod ex primo colligitur, eos inuidia, æmulatione, alijsque prauis affectibus iudicasse. Qui enim cito damnat, libenter damnat: & odij signum est, cum sententia ita præcipitur, ut antequam examen & cognitionem. Odisse autem constat ex v. 10. ubi reprehendendi occasiones vestigant. Itaque & hic impio iudicio damnabant, eum blasphemiam & diabolicam *ἡντογεναντία*, seu gaudium ob malum, exultabant, & gratulabantur eum in peccato deprehensum. Tertium est, quod iam animo iudicauerunt, Christum non esse Deum. Quamuis enim admittamus, eos vel omnes, vel quosdam fuisse excusatos, quod fide imperfecta nondum Deum esse Christum crederent. Non tamen pronuntiare debuerunt Deum non esse, Deum esse non posse. Cui enim se Christum esse profiteretur, & in veteri scriptura Christus Deus esse dicitur, magnæ temeritatis fuit, contrarium iudicasse. Aliud est enim dabitur inter initia doctrinæ, an Iesus sit Messias: an Messias sit Deus? Aliud vero pronuntiare, nec Messiam esse, nec Deum.

QVÆSTIO II.

An hinc Christi diuinitas probetur?

§. 1. **S**olius Dei est remittere peccata, cogitabant illi: Hic autem Deus non est. Christus violentum in ipsos retorquet. Solius Dei est, occultos animorum recessus, cogitationes cognoscere, illæ in conspectu meo sunt. Deus igitur ego sum. Hæc etenim vis eorum verborum, quibus eos & malitiæ, & erroris contumit. Id indicauit S. Athanasius homil. de semetipso: *Quid cordium cognitori ostenditis, quæ ab ipso videntur? Nonne subinde experimento percipistis, eum mentium cogitata intelligere? Non ille, qui dixit, Quid cogitatis mala in cordibus vestris, intelligit cogitationes animorum? scilicet spicarum confricationes non videbat, nouit ille & admirandus mortuus, liber inter mortuos. Id quoque S. Aug. l. 13. de Trinit. c. 10. indicat. Simulque ostendit, Deum intelligendo dicere; nam hi quoque dixerunt cogitando. Quid est enim dixerunt intra se nisi cogitando? Et quale est in libro sapientiæ: Dixerunt cogitantes: Tale est hic, cogitauerunt dicentes. Et illic enim & hic ostenditur, intra se, atque in corde suo dicere, id est cogitare.*

S. Athanasius ex modo sanandi, & respondendi Christi diuinitatem etiam asserit, disput. de Synodo Ariminensi & Selanciana. Verba eius, alioqui insignia, apponem. Et de Patre quidem ita scriptum est. Dominus Deus tuus vnus Dominus est, & Deus Deorum locutus est: & vocauit terram. Et de Filio vero, Deus Dominus apparuit nobis & videbitur Dominus Deorum in Sion: Et rursus ita loquitur Deo Esaias, Quis Deus vt tu, tollens iniquitates, & transmittens iniustitias? Filius vero quos pollicetur ita allocutus est. Dimitte tibi peccata tua. Quo tempore Iudæi murmurantibus respondit illa peccatorum condonatione, dicens paralytico. Surge, tolle lectum tuum, & ad domum tuam. De Deo quidem ita scripsit Paulus, Regis saculorum: De Filio vero ita cecinit Dauid.